

Sygn. akt *X Ga 171/15*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 sierpnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach X Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Lesław Zieliński

Sędziowie: SSO Tomasz Pawlik, SSO Iwona Wańczura (spr.)

Protokolant: Andrzej Chodorowski

po rozpoznaniu w dniu 21 sierpnia 2015 r.

sprawy

z powództwa: **E. M.**

przeciwko: **P. P.**

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 28 stycznia 2015 r,

sygn. akt VII GC 1896/14

1) oddala apelację;

2) zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1 200 zł (tysiąc dwieście złotych) tytułem kosztów postępowania odwoławczego.

SSO Tomasz Pawlik SSO Lesław Zieliński SSO Iwona Wańczura

Sygn. akt X Ga 171/15

UZASADNIENIE

Powód E. M. domagał się zasądzenia od pozwanego P. P. kwoty 24 074,71 zł z ustawowymi odsetkami i kosztami postępowania. Twierdził, że pozwany zawarł z nim umowę o roboty budowlane. Na skutek opóźnień pozwanego w zapłacie – powód nie był w stanie uregulować terminowo swoich zobowiązań wobec podwykonawców. Podwykonawca S. Z. wszczęła postępowanie sądowe, które zakończyło się wydaniem prawomocnego nakazu zapłaty i egzekucją komorniczą. Powód wskazał, że roszczenie dochodzone pozwem stanowi wartość wyegzekwowaną od niego, a przewyższającą należność główną S. Z.

i zaznaczył, że dochodzi pozwem odszkodowania, które wynika z nienależytego wykonania zobowiązania przez pozwanego.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniosł o oddalenie powództwa, wskazując na brak swojej winy w powstaniu szkody, brak szkody oraz związku przyczynowego między szkodą a działaniem. Zgłosił również zarzut przedawnienia roszczenia.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd I instancji oddalił powództwo i zasądził od powoda koszty procesu, dokonując na podstawie dowodów powołanych w uzasadnieniu następujących ustaleń:

Strony zawarły umowę o wykonanie rozbudowy w magazynie oraz budynku galwanizerni przy ul. (...) w K.. Powód wykonał prace bez zastrzeżeń, a następnie obciążył pozwanego fakturami VAT, w tym fakturą nr (...) na kwotę 323 492,76 zł z terminem płatności do

8 listopada 2010 r. W dniu 25 stycznia 2011r. pozwany zapłacił na rzecz powoda 42 121,74 zł. Powód 2 lutego 2011r. odesłał fakturę wystawioną przez podwykonawcę S. Z. bez księgowania.

W dniu 16 maja 2011r. podwykonawca powoda S. Z. wytoczyła przeciwko niemu powództwo. Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu wydał w dniu 31 maja 2011r. nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w sprawie o sygnaturze akt XV GNC 2387/11 na kwotę 57 878,26 zł wraz z odsetkami. Powód złożył sprzeciw od przedmiotowego nakazu zapłaty, podważając zasadność pozwu. W dniu

21 listopada 2012r. Sąd postanowił oddalić wniosek o przywrócenie terminu i odrzucić sprzeciw pozwanego. Następnie 4 sierpnia 2011r. Komornik Sądowy dokonał zajęcia wierzytelności pozwanego na poczet faktury nr (...).

W dniu 3 października 2012r. w sprawie o sygnaturze akt XIII GC 144/11/Ap Sąd Okręgowy w Katowicach zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 144 536,76 zł wraz z odsetkami, a następnie Komornik przeprowadził egzekucję.

Na tej podstawie Sąd Rejonowy zważył, że strony zawarły umowę o roboty budowlane, dla których zastosowanie znajdują przepisy art. 647 k.c. Poza sporem pozostawała kwestia wykonania robót przez powoda oraz fakt opóźnienia roszczenia wzajemnego przez pozwanego. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 3 października 2012r. w sprawie o sygnaturze akt XIII GC 144/11/Ap zasądzono od pozwanego na rzecz powoda kwotę 144 536,76 zł, która to kwota została następnie od pozwanego wyegzekwowana. Powód dochodził swoim pozwem naprawienia szkody wskazując, że wynika ona na skutek opóźnienia w zapłacie należności. Wskazywał, że pozwany ponosi odpowiedzialność za szkodę na zasadzie art. 471 k.c. jako obowiązany do naprawienia szkody z tytułu winy za nienależyte wykonanie zobowiązania. Odpowiedzialność kontraktowa dłużnika powstaje, jeżeli spełnione zostaną następujące przesłanki: zaistniała szkoda wierzyciela w postaci uszczerbku majątkowego, szkoda jest spowodowana niewykonaniem lub nienależycie wykonanym zobowiązaniem przez dłużnika, oraz istnieje związek przyczynowy między faktem nienależytego lub niewykonania zobowiązania a poniesioną szkodą.

Pozwany kwestionował powstanie szkody w majątku powoda, winę w powstaniu szkody oraz istnienie związku przyczynowego między nienależytym wykonaniem umowy a powstaniem szkody. W ocenie Sądu powód wykazał jedynie wysokość szkody.

Trafnie pozwany wskazał, że powód podjął samodzielną decyzję o tym, że nie zapłaci swojemu podwykonawcy S. Z.. Już pismem z dnia 2 lutego 2011r. powód zwrócił fakturę nr (...) wskazując, że były to roboty dodatkowe i kwestionując je jako sporne, która to suwerenna decyzja doprowadziła do egzekucji komorniczej. Tym samym to powód podjął ryzyko gospodarcze, związane z odmową zapłaty, którego to ryzyka nie sposób przerzucić na pozwanego. Brak było zatem podstaw, aby w przedmiotowej sprawie przypisać winę pozwanemu. Podobnie w sprzeciwie od nakazu zapłaty powód zaprzeczył zasadności roszczenia podwykonawcy S. Z..

W świetle zebranego materiału dowodowego wątpliwym stał się również związek przyczynowy między zaistniałą szkodą a nienależytym wykonaniem zobowiązania przez pozwanego. Pozwany wskazał, że dokonywał przelewów na łączną kwotę 688 619,24 zł na rzecz powoda, a jeszcze w dniu 25 stycznia 2011r. dokonał przelewu kwoty

42 121,74 zł. Tym samym to w granicach ryzyka handlowego powoda leżał sposób rozdysponowywania bieżących środków pieniężnych pozyskanych od pozwanego, a powód nie wykazał związku przyczynowego między nienależytym wykonaniem zobowiązania przez pozwanego a odmową zapłaty podwykonawcy – i w konsekwencji egzekucji komorniczej na majątku powoda.

Skoro zatem w toku postępowania powód nie wykazał wszystkich przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej z tytułu nienależytego wykonania zobowiązania przez pozwanego przewidzianych art. 471 k.c. – zdaniem Sądu I instancji powództwo należało oddalić jako bezzasadne.

O kosztach postępowania Sąd I instancji orzekł na mocy art. 98 k.p.c.

Apelację od powyższego orzeczenia złożył powód, domagając się zmiany wyroku i zasądzenia dochodzonej kwoty z ustawowymi odsetkami i kosztami postępowania za obie instancje.

Wyrokowi zarzucił:

- błąd w ustaleniach faktycznych poprzez przyjęcie, że „to suwerenna decyzja powoda doprowadziła do egzekucji komorniczej”, podczas gdy przyczyna egzekucji komorniczej była zwłoka w płatnościach pozwanego,

- naruszenie prawa materialnego, a to art. 361 kc poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie braku adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy zwłoką dłużnika a szkodą, którą dla powoda były odsetki dla swojej wierzycielki oraz koszty postępowania sądowego i egzekucyjnego, jakie musiał ponieść powód – zwłoka pozwanego w zapłacie była bowiem najbardziej normalnym następstwem jego zaniechania, z której wynikła szkoda dochodzona niniejszym pozwem.

W uzasadnieniu apelacji powód przytoczył argumentację na poparcie zarzutów apelacyjnych, zgłaszaną zasadniczo już przed Sądem I instancji, dla wykazania, że udowodnione zostały wszelkie przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego przewidziane w przepisie art. 471 kc, uzasadniające roszczenie powoda.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od powoda kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie odwoławcze.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja pozwanego nie zasługuje na uwzględnienie, gdyż zaskarżony wyrok odpowiada prawu, oparty został o prawidłowo ustalony stan faktyczny i właściwie zastosowane przepisy prawa.

Przytoczone w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku motywy nie wykazują sprzeczności ustaleń faktycznych Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, zaoferowanego przez strony, który został oceniony bez przekroczenia przysługującego Sądowi I instancji uprawnienia do swobodnej oceny dowodów, zgodnie z przepisem art. 233 § 1 kpc. Nie można również zarzucić Sądowi I Instancji nieprawidłowości w rozumowaniu czy też błędów logicznych.

Tak poczynione ustalenia Sąd Okręgowy przyjmuje za własne i podziela w pełni zarówno dokonaną ocenę dowodów, jak i wykładnię prawa materialnego.

Oceniając roszczenie powoda przez pryzmat przesłanek określonych normą art. 471 kc uznać należy, że wykazał on wyłącznie poniesienie szkody, jaką niewątpliwie stanowiły koszty związane z dochodzeniem i egzekucją roszczeń przez S. Z., podwykonawcę powoda.

Teoretycznie, brak zapłaty ze strony pozwanego, uniemożliwiający powodowi uregulowanie wynagrodzenia należnego jego podwykonawcom, pozwalałby na przyjęcie odpowiedzialności pozwanego za powstałą szkodę.

Okoliczności niniejszej sprawy nie dają jednak możliwości przypisania pozwanemu tej winy.

Należność S. Z. stanowiła wynagrodzenie za roboty dodatkowe. Z kolei umowa między stronami przewidywała wynagrodzenie ryczałtowe, tj. stałe, które nie obejmowało z oczywistych względów prac dodatkowych. Zasadność roszczenia S. Z. kwestionował sam powód, odmawiając zapłaty, trudno więc stawiać zarzut pozwanemu, że miał wątpliwości co do obowiązku uregulowania tego świadczenia.

Powód obciążył pozwanego fakturą (...) na kwotę 323 492,76 zł z dnia 8 października 2010 r, nie określając w niej szczegółowo przedmiotu prac. Nie mogła ona obejmować świadczenia S. Z., gdyż wystawiła ona fakturę (...) w dniu 31 grudnia 2010 r.

Dodać też należy, że pozwany uiszczył na rzecz powoda znaczną część wynagrodzenia, a powód nie wykazał – na co słusznie wskazał Sąd Rejonowy – by nie miał z tych środków możliwości spełnienia choćby częściowo świadczenia wobec swojego podwykonawcy, czym mógłby przyczynić się do zmniejszenia szkody. Brak działań powoda w tym zakresie był prawdopodobnie konsekwencją negocjowania obowiązku zapłaty.

Jak wynika z treści art. 361 § 1 kc, zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. Jeżeli mamy do czynienia z zaniechaniem zobowiązanego, należy odpowiedzieć na pytanie, czy gdyby działanie to nastąpiło, poszkodowany doznałby uszczerbku w swoich dobrach prawnie chronionych. W niniejszej sprawie nie sposób przyjąć istnienia związku przyczynowego między zaniechaniem pozwanego a powstałą szkodą, gdyż na skutek postawy powoda nie był oczywisty obowiązek działania pozwanego.

Zgodnie z art. 471 kc dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Z przytoczonych wyżej względów uznać należy, że pozwany wykazał okoliczności braku odpowiedzialności za szkodę, co właściwie ustalił Sąd I instancji.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 kpc oddalił apelację powoda jako bezzasadną, orzekając o kosztach postępowania apelacyjnego na mocy art. 98 kpc, 99 kpc w zw. z art. 108§1 kpc i § 6 pkt. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

SSO Tomasz Pawlik SSO Lesław Zieliński SSO Iwona Wańczura